

Omavalvonta Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä

Maija Aho-Koivula
Laatupäällikkö
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
19.10.2016

Toimijoiden ja termien viidakko

Akkreditoitdut toimijat

Kliininen auditointi ?

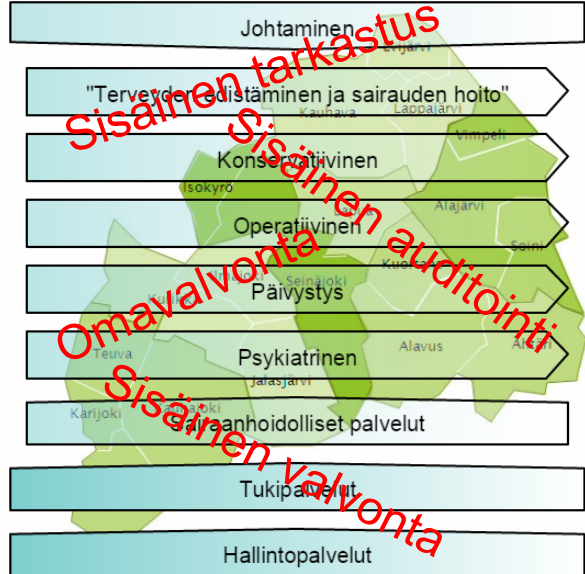
Akkreditointi ?

Ihmisen terveyden tähden

Sertifiointi ?

Ulkoinen auditointi ?

?

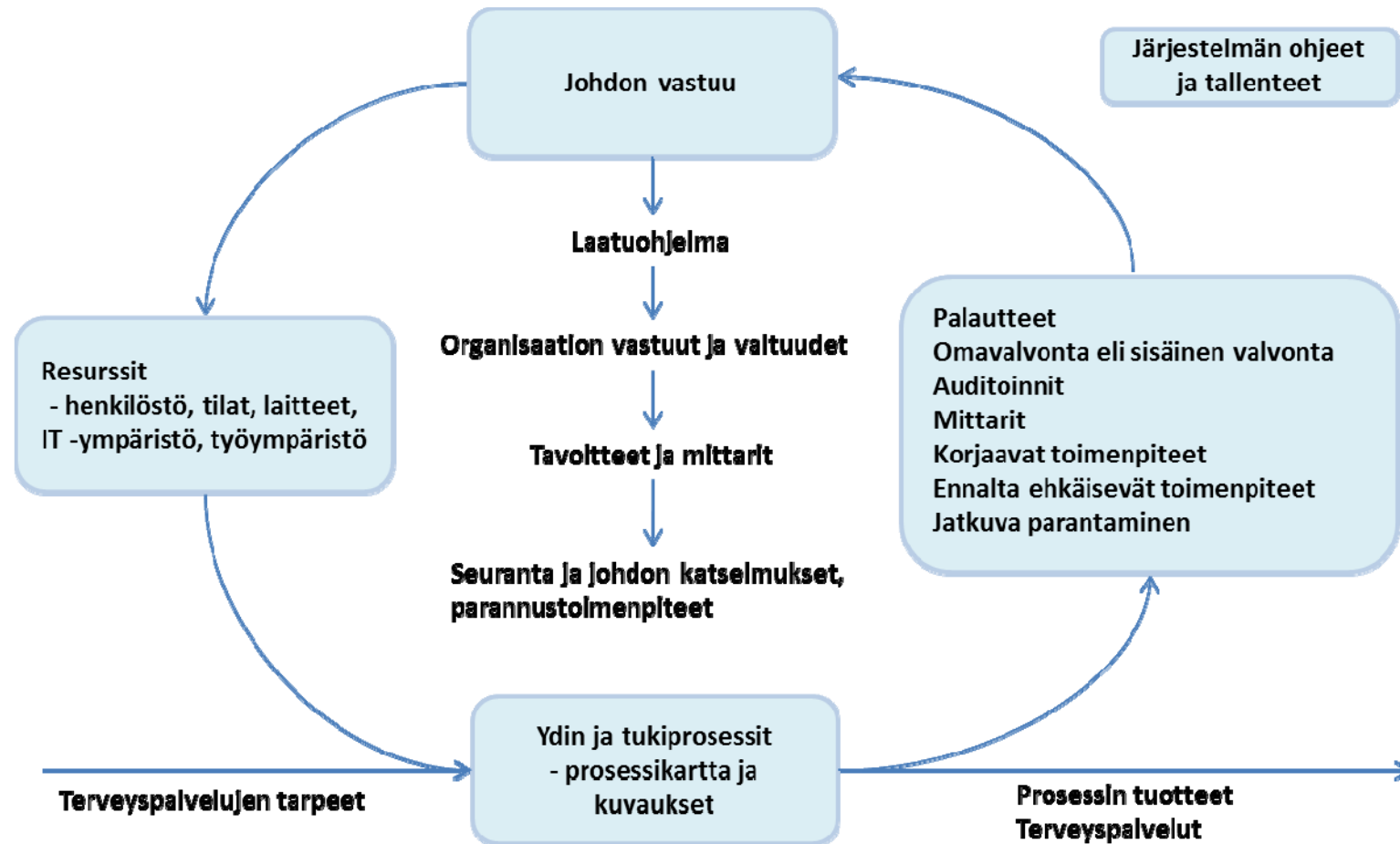
?

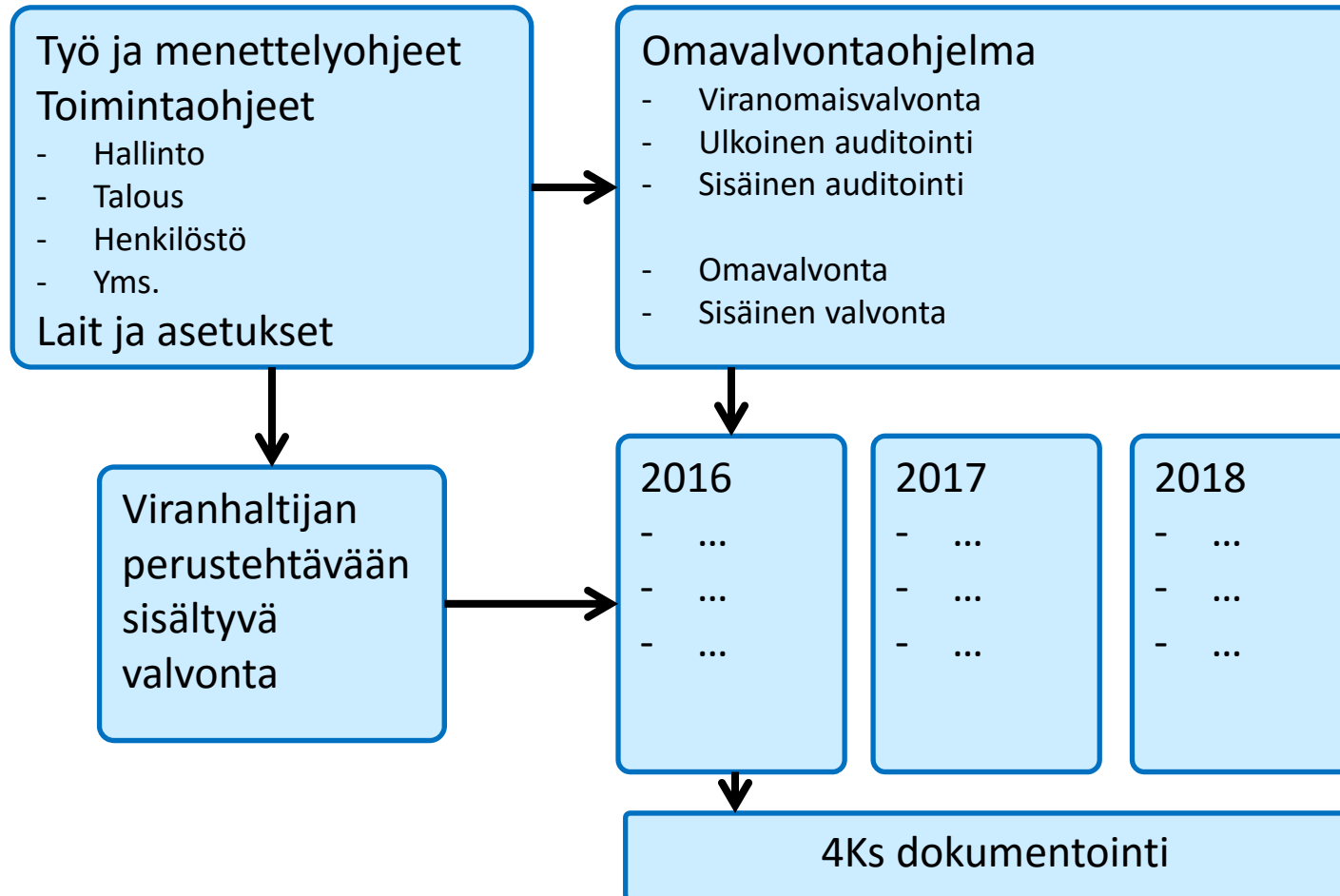

Omavalvonta Etelä-Pohjanmaan shp:ssä

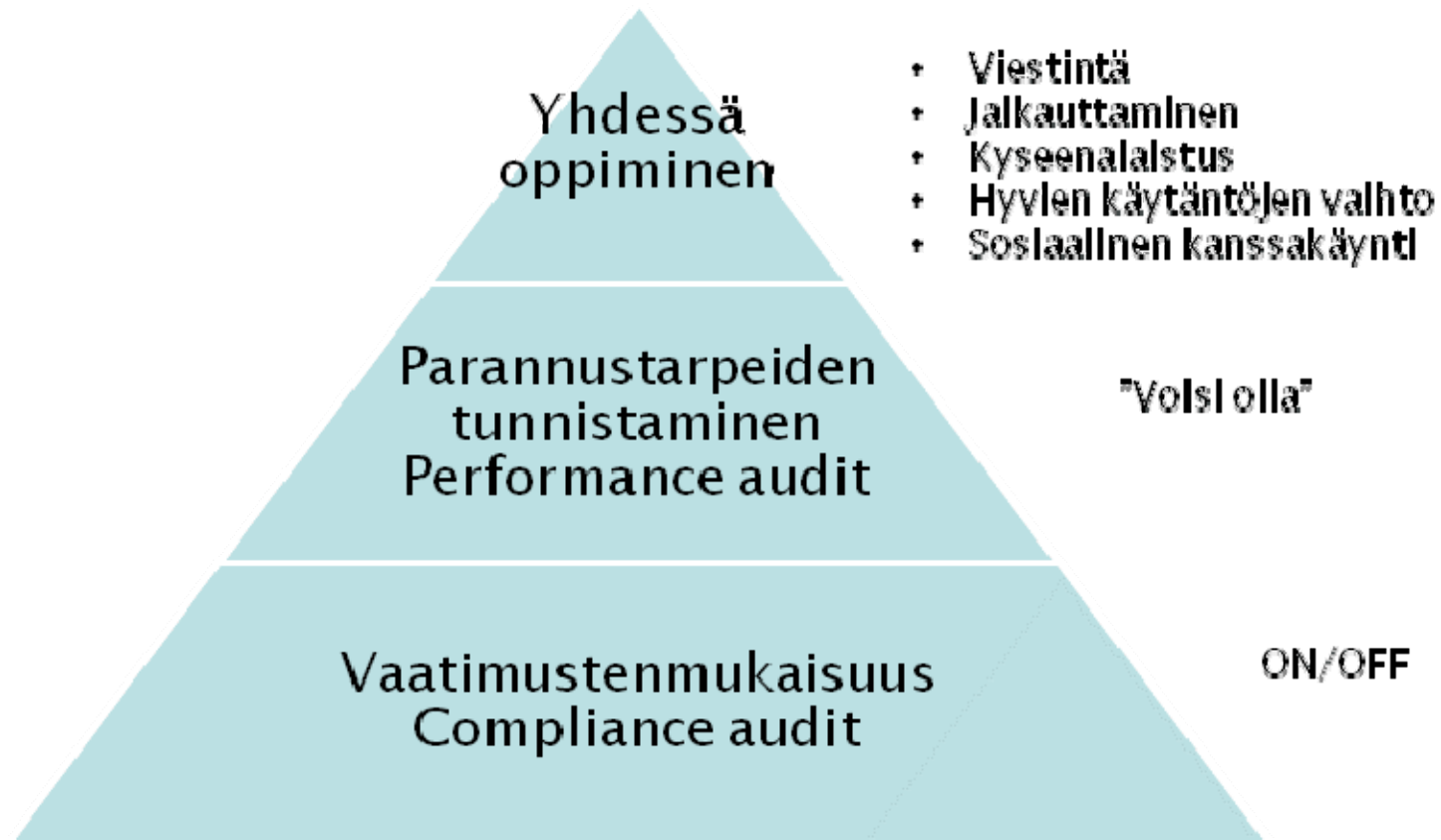
- Omavalvonnalla tarkoitetaan palvelujen tuottajan omatoimista laadun varmistamista siten, että toiminnassa toteutuvat lainsäädäntö, palvelujen tuottajan itse omalle toiminnalleen asettamat laatuvaatimukset sekä asiakas- että potilasturvallisuus.
- Omavalvonnan tavoitteena on jälkikäteisen valvonnan sijasta siirtyä ennakoivaan ja poikkeamat tunnistavaan valvontaan. Omavalvonta on ensisijainen valvonnan muoto.
- Omavalvonta on osa sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa. Omavalvonta on aina organisaation sisäistä toimintaa.

Omavalvonnan asema

Keskeiset elementit sosiaali- ja terveydenhuollon laadussa

- asiakaskeskeisyys:
 - tarkoittaa yksilön kunnioitusta ja itsemääräämisoikeutta peruslähtökohtana palvelun toteuttamisessa. Asiakkaan asema on lainsäädännöllisesti varmistettu (Laki potilaan oikeuksista 1992, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000).
- palvelujen saatavuus ja saavutettavuus:
 - tarkoittaa, että kansalainen saa palvelut kohtuullisessa ajassa tasa-arvoisesti asuinpaikasta, sosioekonomisesta asemasta, sukupuolesta tai etnisistä tekijöistä riippumatta. (Hoitotakuulainsäädäntö)
- oikeudenmukaisuus:
 - tarkoittaa, että samanlaisessa tilanteessa olevat asiakkaat saavat yhdenmukaisesti hoitoa tai palvelua. Kiireellinen hoito tulee antaa kaikille ilman tarpeetonta viivettä.
- valinnanvapaus
- potilasturvallisuus:
 - tarkoittaa hoidon, lääkehoidon ja laitteiden turvallisuutta sekä toimintaympäristön turvallisuutta
- korkeatasoinen osaaminen:
 - ammatilliseen osaamiseen kuuluu itse toiminnassa tarvittava osaaminen, ihmisen kohtaamisen taito, arvot ja etiikka.
- vaikuttavuus:
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tavoite on olla vaikuttavia ja siten lisätä mahdollisimman paljon asiakkaan hyvinvointia ja terveyttä.

<https://www.thl.fi/fi/web/laatu-ja-potilasturvallisuus/etusivu/laadunhallinta>

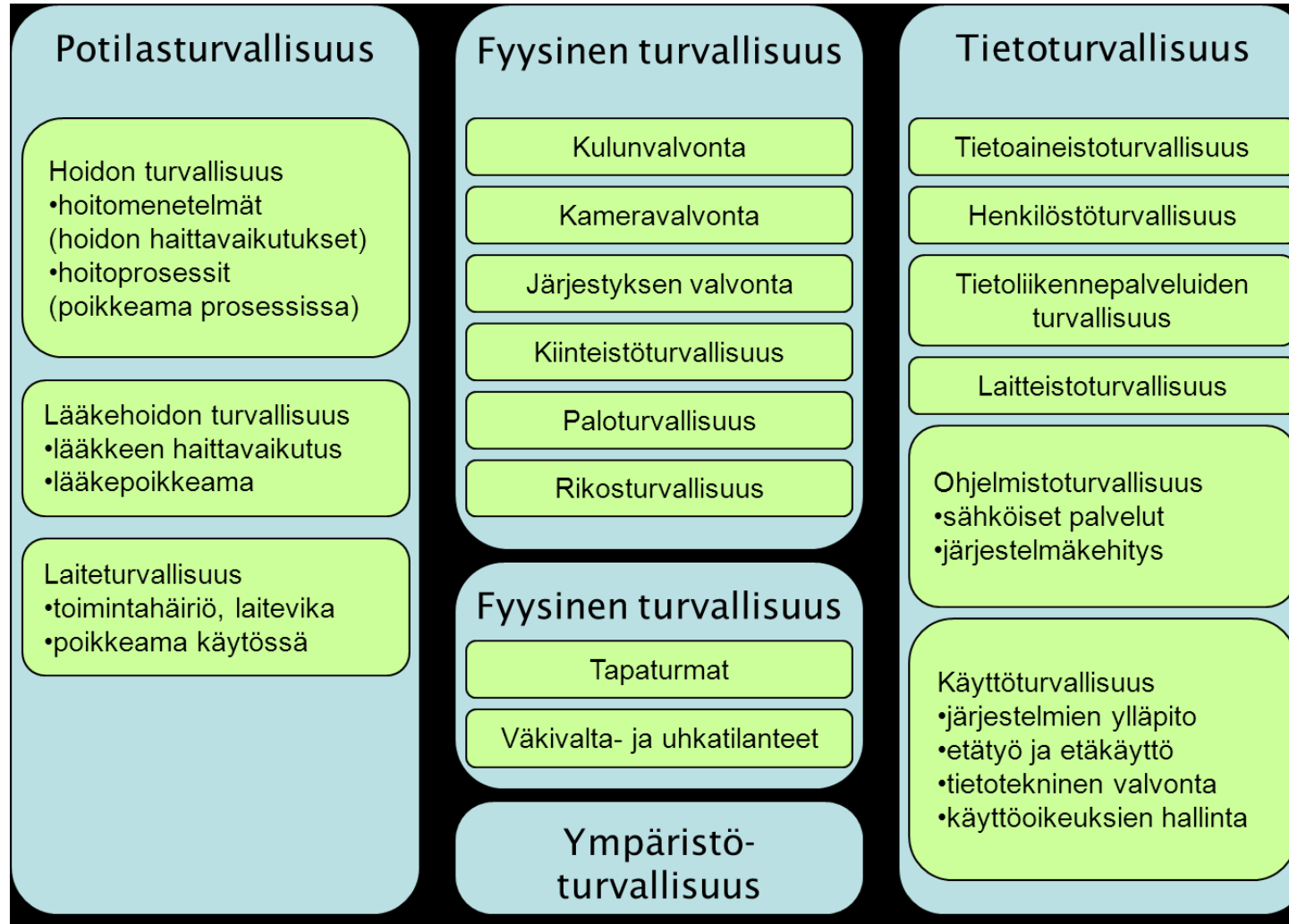
Laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden ohjeet

- Terveydenhuoltolain (1326/2010) tavoitteena on asiakkaiden aseman, palvelujen ja hoidon parantaminen, mukaan lukien potilasturvallisuus. Potilasturvallisuuden edistämisen kannalta tärkein on pykälä 8, jossa määrätään yksiselitteisesti terveydenhuollon toimintayksiköjä suunnittelemaan potilasturvallisuustyönsä nykykäsityksen mukaiseksi.
- Lakia täydentää asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta (341/2011)
- <https://www.thl.fi/fi/web/laatu-ja-potilasturvallisuus/lainsaadanto>
- [Terveydenhuoltolaki kokonaisuudessaan \(1326/2010\) \(Finlex\)](#)
- [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta laadittavasta suunnitelmasta](#)

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin laatu- ja potilasturvallisuus

- <http://w2.epshp.fi/intranet/Default.aspx?#37AA23D8-229D-4CF0-92F0-B7CA2F34C958/object/0/7601/latest>

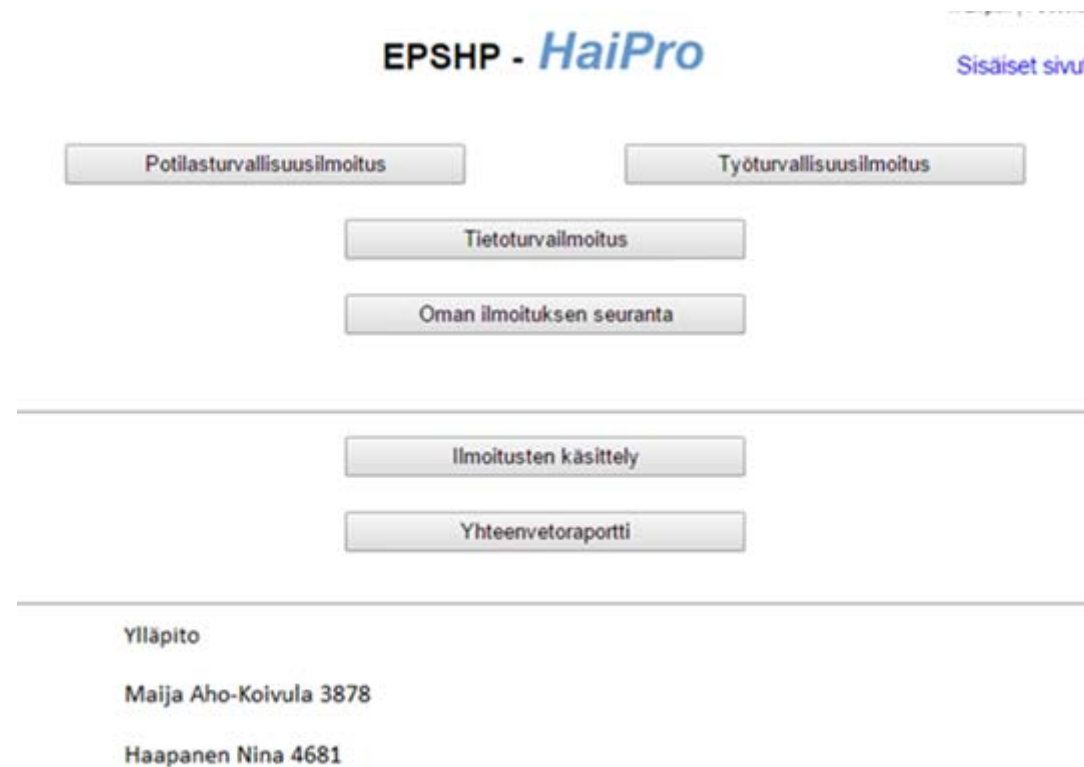

Petri Pommelin

HaiPro Haitta- ja vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmä

Omavalvonta toimintana E-P shp:ssä alueelliset teemat

- Lääkehoidon turvallisuus ja ohjeenmukaisuus
 - Lääkehoitosuunnitelman vastaavuus
 - Lääkkeiden asianmukainen säilytys
 - lääkehoidon luvat ja kulkuluvat / avaimet
- Käsihygienia
 - Tarkastuslista
 - Toiminta muuttui pysyväksi
 - Laatupalkinto
- Potilaan tunnistaminen
 - Tunnistamisen ohje ja sen toimivuus potilaan hoitoprosessissa

Kaatumistapaturmien alueellinen seurantaviikko 39/2016

Kaatumistapaturmien seuranta hoitoprosessin eri vaiheissa

- Ensihoidon käynnit
- Päivystyksen ja kiirevastaanoton käynnit
- Polikliiniset käynnit
- Palveluasumisyksiköt
- Vuodeosastot
- Hoidetut traumat

Ympäristön tarkastuslista

- Toimintaympäristön tarkastaminen noin 100 toimintayksikköä

lääkäiden kaatumisten ehkäisy

<http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085108>

Sairaanhoidopiirin sisäiset omavalvonnat

- Prosessiauditoinnit
 - Rapid recovery –toimintamallin auditointi
- Paperittoman toiminnan auditointi
 - Yhtenäiset toimintakäytännöt toimintayksiköissä
- VN asetus 317
 - Prosessinomainen omavalvonta turvatuotteiden saatavuudesta ja ohjeen mukaisesta käytöstä
- Tietoturvallisuuskävely
 - Tietohallinnon omavalvontasuunnitelmaan liittyvä valvonta
- Turvallisuuskävelyt
 - Henkilöstön turvallisuus
 - Paloturvallisuus

Lääkejäte ja ohjeenmukainen toiminta

- Lääkejätteen seurantaviikko
- Lääkejätteen käsittely
- Lääkejätteen merkintä

- Havainnot ja kehittäminen
 - Lääkejätettä syntyä prosessin eri vaiheissa
 - Viikon seurannan perusteella arvioitiin lääkejätteen kustannukset vuositasolla
 - Kehittämistoimena lääkkeiden varastointimäärien arviointi ja varaston koon pienentäminen
 - Tavoitteena lääkejätteen määrän pienentäminen

Valtioneuvoston asetus terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla

- 1) luovuttava terävien instrumenttien tarpeettomasta käytöstä menettelytapoja muuttamalla ja ottamalla käyttöön instrumentteja, joissa on sisäänrakennettuja turvallisuusteknisiä suoja mekanismeja;
- 2) kiellettävä neulojen laittaminen käytön jälkeen takaisin neulansuojukseen, jos tapaturman vaaraa ei voida tehokkaasti vähentää käyttämällä apuna sopivaa laitetta, työkalua tai muuta apuvälinettä;
- 3) otettava käyttöön turvalliset terävien instrumenttien ja kontaminoituneen jätteen hävittämismenettelyt ja sijoitettava selvästi merkityt ja teknisesti turvalliset säiliöt kertakäyttöisten terävien instrumenttien hävittämistä varten mahdollisimman lähelle tiloja, joissa instrumentteja käsitellään; sekä
- 4) tarjottava kustannuksellaan työntekijöille mahdollisuus rokotukseen, jos altistuksen aiheuttavaan biologiseen tekijään on olemassa tehokas rokote.

VN asetuksen pistävistä ja viiltävistä tuotteista 317 Omavalvonta

- **Prosessin tunnistaminen**
 - toimijat ja vastuut
- Tuotteiden saatavuus keskusvarastossa
 - 2014 - 2015 tilastotiedot turvatuotteista, tuotevalikoima
 - Ohjeenmukaisuus tilattavissa olevista tuotteista
- Tuotteiden saatavuus yksikössä
 - Yksikön tuotevalikoima
- Pistävien ja viiltävien tuotteiden käytön jälkeinen säilytys ja merkintä
- Pisto- ja viiltotapaturmien hoito

Havainnot ja kehittämistarpeet

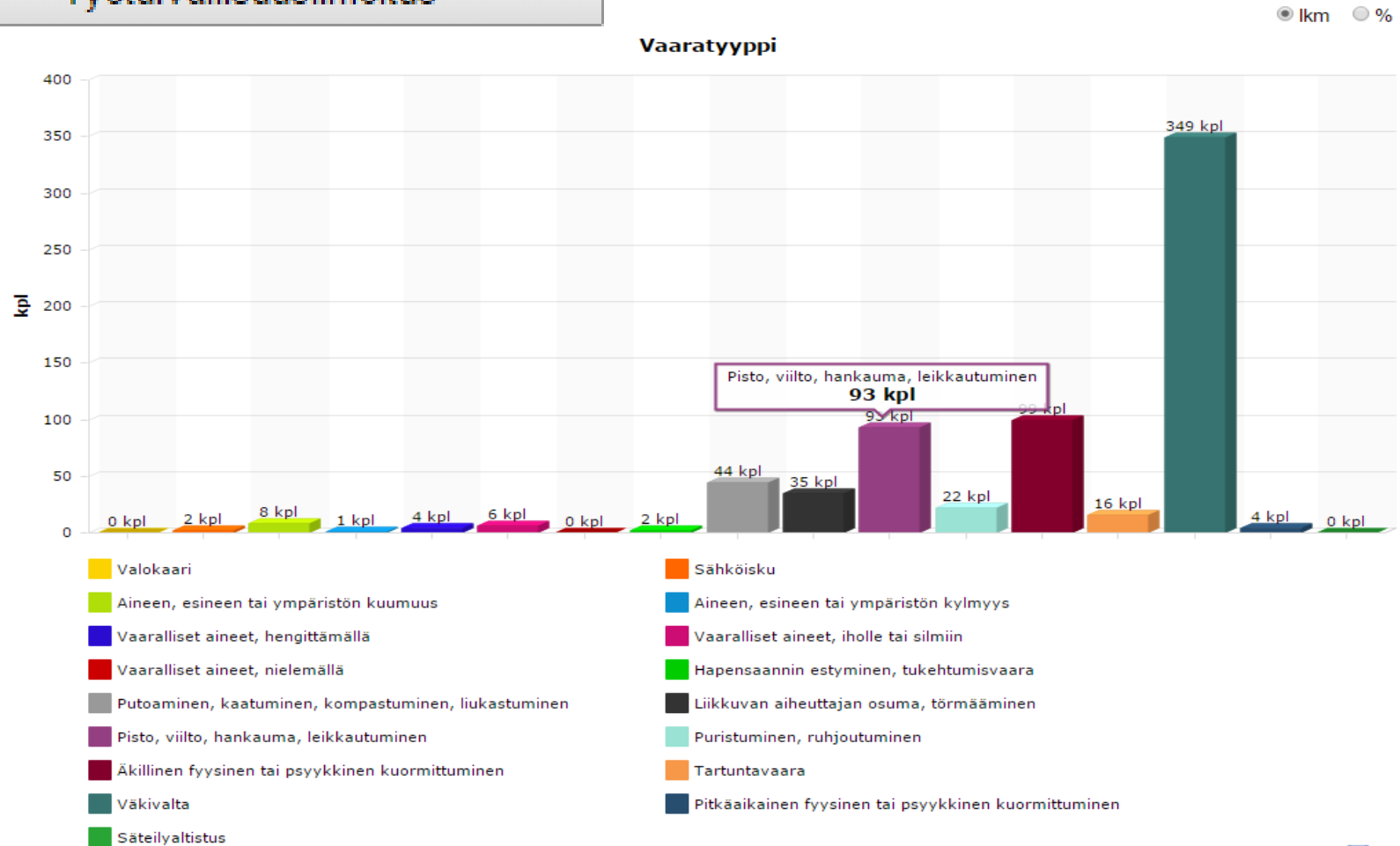
- **Tieto ei kulje eri toimijoiden kesken**
- Hankintakauden tuotteet eivät olleet käyttäjien tiedossa
- Varasto ei tiedä uusista tuotteen käyttöön liittyvistä ohjeista
 - Ei käytössä olevia tuotteita oli edelleen tilattavissa
- 'Hyllytyspalvelussa' havaittiin poikkeama
- Hylsytettyjä tuotteita havaittiin särmäisjäteastioissa
- Särmäisjäteastioiden tuotevalikoimaa ei hyödynnetty, tieto saatavuudesta ei ollut yksiköissä

Omavalvonnan 2. kierros 2/ 2016

- Käyttäjät tietävät hylsytyskiellon
- Hylsytettyjä tuotteita löytyy edelleen

Työturvallisuusilmoitus

Tietoturvailmoitus

Ohjelmisto-, laite- tai muu toimintahäiriö
Tietojen salassapito vaarantunut
Tietoliikennehäiriö
Muu poikkeama

Havainnot

- tietokoneita avoimna käyttäjien tunnuksilla
- näytöt tulee asentaa niin ,ettei sivullisilla ole mahdollisuutta tietojen katseluun
- näytön suojaaminen

Palvelun tuottajan uudet haasteet

Hallituksen esitys

25§ Palvelun tuottajan omavalvonta

- Valvomaan oman toimintansa laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta
- Palvelujen valvonnassa korostuu oma vastuu
- Velvollisuus laatia omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelut
- Epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pyritään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan suunnitelmallisesti ja nopeasti
- Henkilökunta arvio omaa toimintaansa, kuulee potilaita ja asiakkaita laatuun ja potilasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa palautteen huomioon toiminnan kehittämisessä
- Suunnitelman tulisi kattaa myös alihankinta

- Maakunnan omavalvonta 21 §
 - Tarkoituksena on varmistaa toiminnan ja järjestettävien palvelujen suunnitelmallinen ja korkeatasoinen asiakas- ja potilasturvallisuus ja muu laatu, palvelujen satavuus sekä palveluja käyttävien henkilöiden yhdenvertaisuus
 - Omavalvontaohjelma korostaa maakuntien omaa vastuuta toiminnan asianmukaisuudesta ja laadukkaasta järjestämisestä
- Arviointimenettely (20§)
 - Saatavuus, saavutettavuus
 - Laatu
 - Kustannukset
 - Henkilöstön osaaminen
 - Maakunnan kyvykkyys

**Omaavalvonta on hyvä
toimintatapa, joka tulee olla
käytössä jokapäiväisessä
toiminnassa**

Kiitos

